

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

Kommissie van redactie:

Ds. M. Baan, Zeist; Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. H. C. van der Ent, Katwijk aan Zee; Ds. R. Kok, Nijkerk; Ds. H. van Leeuwen, Urk; Ds. D. Slagboom, Dordrecht-Centrum; Ds. M. C. Tanis, Sliedrecht-Centrum; J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen aan den Rijn.

Redactie:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
Meerkerk. Telefoon 01837-357

Administratie:

Joh. van der Lee, Kwartelstraat 74, Alphen aan den Rijn, tel. 01720-3814, postrekening 704350, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het pand” te Alphen aan den Rijn.
Abonnementenprijs f 8,- per jaar.
Abonnementenprijs voor de Verenigde Staten en voor Canada 4 dollar per jaar.
Advertenties f 0,20 per m.m. Bij kontrakt korting.

„Een lederen zak in de rook”

Meditatie

„Want ik ben geworden als een lederen zak in de rook, doch Uwe inzetten heb ik niet vergeten.....”. Psalm 119 : 83.

De dichter van Psalm 119 drukt zich op een bijzondere wijze uit als hij zichzelf vergelijkt met een lederen zak in de rook. De vraag zal wel eens bij u opgekomen zijn, wat met deze uitdrukking toch wel bedoeld wordt. En waar Psalm 119 een bijzondere troostpsalm is voor allen, die innerlijk uitgaan naar het Woord des Heeren, is het goed de betekenis ook van dit vers te verstaan.

Zeker is het dat in dit gedeelte de dichter zijn diepe nood vertolkt. Spurgeon spreekt van „de middernacht van deze psalm”. Inderdaad is het hier eer duister en benauwd. Haast ieder vers legt er getuigenis van af. Daar is benauwdheid door de vijanden, die hem omringen met leugen en laster. Onrecht wordt hem aangedaan. Onder dit alles is hij verdrukt en neergebogen. Hij hijgt naar de Heere in deze donkere toestand.

En ziet ook dit vers spreekt over de diepe nood en ellende, waarin de dichter zich bevindt. Heel tekenend zelfs komen deze nood en ellende in het beeld hier gebruikt openbaar.

Lederen zakken waren in Israël niet onbekend. Zij werden gebruikt om er iets in te bewaren. Vooral treft het, dat in de geschiedenis van David in Gods Woord meerdere malen van lederen zakken gesproken wordt. Zo wordt David door zijn vader Isai gestuurd naar koning Saul tot de eerste ontmoeting met als geschenk onder meer een lederen zak met wijn. In de regel werden die lederen zakken gemaakt van geitenhuiden: Zij waren geschikt om water, olie of wijn erin te bewaren en te vervoeren.

Nu gaat het hier over een lederen zak in de rook. Sommigen menen, dat de dichter daardoor de toestand van rouw heeft willen uitdrukken. Een lederen zak in de rook wordt immers zwart beslagen. Wij voor ons geloven dit niet, hoewel het zeker waar is dat deze man in het zwart gaat vanwege des vijands onderdrukking.

Hier valt aan iets anders te denken. De inwoner van Palestina had niet zo'n huis als wij vooral in onze tijd kennen en dat toch in ieder geval van een schoorsteen is voorzien. Hij woonde eerst in een tent en later in een zeer eenvoudige woning. Een goede schoorsteen ontbrak. De rook van het vuur, waarbuiten ook hij niet kon, moest meestal maar een uitweg zoeken door de deur of door een opening in het dak.

De dingen, die niet dagelijks gebruikt werden, werden vaak boven in de balken opgehangen. Zo ook de lederen zak. En daarboven in die balken in de rook had deze lederen zak voor een tijd gehangen. Nu is het leer verschrompeld, uitgedroogd en daarmee is de zak waardeloos geworden. Hij ziet er maar niet alleen akelig uit, maar kan toch ook niet meer dienen om wijn of iets anders in te bewaren. De wijn zou ook bederven, als deze in zo'n zak gedaan werd.

Zo is hij geworden: als een lederen zak in de rook. Onder de bestrijding van zijn vijanden. Onder al het lijden, dat zijn ziel benauwt. Als een verschrompelde, uitgedroogde zak van leer, die eigen-

lijk niets anders meer waard is dan om weggegooid te worden. 't Kan ook best zijn, dat dit uiterlijk zichtbaar was bij de dichter. In ieder geval is hij voor zijn gevoel niet anders. Waardeloos geacht en de dood nabij.

Als een lederen zak in de rook. Is het soms zo niet in het leven van degenen, die met deze dichter de geestelijke betrekking kennen op het Woord van God?

Zij hebben ook vijanden. En hun ergste vijand is hun eigen hart, dat maar gedurig van de Heere en van Zijn Wet afwijkt. En daardoor: als een lederen zak in de rook, ellendig en onwaardig en tot niets geschikt dan om weggeworpen te worden. 't Is een slecht teken als wij daar nooit last van hebben. Nooit last van vijanden. Nooit last van eigen zonden en ongerechtigheden. Elke dag even fris en gemakkelijk. Niemand behoeft naar de narigheid te verlangen en niet ieder van Gods kinderen krijgt hetzelfde aandeel. Maar juist waar de Heilige Geest de innerlijke betrekking van het hart op het Woord Gods werkt, dáár komt de nood. De nood van eigen ongerechtigheden. De nood van vele vijanden.

Maar nu: een lichtende ster temidden van de duisternis! Uwe inzetten heb ik niet vergeten. Waardelozer kan hij haast niet zijn dan zo'n verschrompelde lederen zak, doch de inzetten Gods zijn in zijn hart gebleven.

Die inzetten zijn van God gegeven ten leven. Ze zijn voor deze dichter maar geen lastige regels zonder meer. Zijn hart kent door genade de geestelijke betrekking op den Heere. En dan mogen die inzetten tegen hem getuigen naar zijn oude bestaan, maar naar zijn nieuwe bestaan zijn zij vol geest en leven. In het licht van Goddelijke beloften zijn zij hem tot troost in het midden der benauwdheid. Zij geven hem ook een venster naar die God, Die hem ook zeker uit zijn benauwdheid verlossen zal.

Wat een kracht geeft dan Gods genade in zijn hart om blijvend te hopen op de woorden Gods. Zelfs de meest moeilijke omstandigheden kunnen hem dat niet ontnemen.

Hoe kan het? 't Kan alleen, omdat de Heere in de beloofde Christus voor hem alles betekent. Hier is zicht op Christus. Niemand heeft het zo ervaren een lederen zak in de rook te zijn dan Hij. Al de rook van vijandschap, van zonde en ongerechtigheid is op Hem afgekomen. Als een waardeloze is Hij weggeworpen in het bange lijden van Golgotha. En Hij bleef in alles vasthouden aan de inzetten van Zijn Vader om te betalen tot de laatste penning toe. Aan Hem werd het vervuld: „Mijn kracht is verdroogd als een potscherf.....”.

Door Zijn Geest wil Hij in de nood van de Zijnen gedenken. Is er hoop voor mensen, die tot niets anders geschikt zijn dan om weggeworpen te worden. Dan is er in het leven van de Zijnen kracht uit Hem in de bangste noden.

De grote vraag is hier: wat betekenen Gods inzetten voor u? De Heere laat ze u prediken. Weet dat we er nooit van afkomen. Temeer niet omdat ze gevuld zijn met Goddelijke beloften. Zoek dan de Heere nog in deze weg.

VAN DE ADMINISTRATIE

Hoewel alle abonnees van ons blad een girokaart ontvangen, ingesloten in no. 1 van de 6e jaargang zijn er nog plm. 400 abonnees die hun abonnementsgeld niet betaalden. Alvorens herinneringskaarten te verzenden willen wij tot half september alsnog gelegenheid geven om te betalen. Vanzelfsprekend kost dat extra werk, maar ook verhoging van het abonnementsgeld. De hoge porto- en drukkosten van de herinneringskaarten geven daar aanleiding toe. Bij deze daarom een vriendelijk verzoek aan hen, die de 6e jaargang nog niet betaalden, dit thans ten spoedigste te doen. Spaar mij s.v.p. al dat onnodige werk, en Uzelf de extra kosten daaraan verbonden. Afgesproken? Wij wachten tot D.V. half september op Uw reactie. Slechts een nieuw abonnee konden wij noteren, terwijl extra werd ontvangen f 84,— w.o. 2 x f 25,— van een abonnee uit 's-Gr. die ons in het verleden al meermalen verraste, en f 28,— ook van een abonnee uit 's-Gr.. Voor alles hartelijk dank. Als U dit mag lezen, nadert de 2e Ontmoetingsdag in Zwolle. Kom zelf en wek anderen op om aanwezig te zijn. Administratie adres: Kwartelstr. 74, Gironummer 704350, Alphen a/d Rijn.

v. d. L.

En nooit beschaamt Hij in de diepste nood de Zijnen. 't Kan wel verborgen zijn. Door de duisternis heen gaat hun weg. Toch zullen zij weten wat er in de Heere voor hen ligt. En alle rook van de vijanden gaat eenmaal verdwijnen, als zij in het licht van Gods eeuwige woning gebracht zullen zijn.

D. Slagboom

DV 21 augustus 1971

Ontmoetingsdag te Zwolle

Dit is het laatste nummer van ons blad, dat verschijnt vóór onze tweede ontmoetingsdag van vrienden van Bewaar het Pand. Velen hebben nog een goede herinnering aan de eerste, die op 17 april jl. te Dordrecht werd gehouden. De Heere heeft het daar wel gemaakt. De banden onderling zijn er versterkt. Het was bemoedigend zo met elkaar samen te zijn. Er was merkbare eensgezindheid en samenbinding.

We hopen van harte, dat dit DV op 21 augustus a.s. ook zo mag zijn. Als de Heere in ons midden is, zal het zeker goed zijn.

Het lijkt niet nodig u aan te sporen om te komen. We hopen elkaar volgende week zaterdag zo de Heere wil in groten getale te Zwolle te ontmoeten. Men gelieve zelf zijn boterham mee te nemen.

De redactie

N.B.

De kosten van de kerk te Zwolle is bereid te zorgen voor koffie.

Er is parkeergelegenheid op de Thorbeckegracht. Wanneer daar geen plaats meer is, is er nog ruimte aan de achterkant van de kerk.

B.

Besprekingen van de Heilige Oorlog

8

Op de bespreking van de situatie waarin de heer Registreerder is gekomen bij de val van Mensziel, volgt nu die van de heer Wille.

Deze heer Wille was van zo hoge afkomst als iemand in de ganse stad. Hij was een vrijheer als velen nevens hem, indien niet groter. Hij had ook enige bijzondere voorrechten in die vermaarde stad. Hierdoor was hij een man van grote sterkte, moed en dapperheid, zodat hem niemand als hij zijn gelegenheid zag, kon verzetten.

Of het nu door hovaardij op zijn staat, voorrechten, sterkte of iets anders was, 't was altoos zeker door hovaardij op 't één of ander. Immers hij wilde geen slaaf in Mensziel zijn en daarom besloot hij dienst te nemen onder Diabolus, opdat hij daar een aanzienlijk regent en heerser mocht zijn, gelijk hij was geweest.

En booswicht als hij was, begon hij zo al bijtijds. Want toen Diabolus zijn toespraak hield aan de Oorpoort, was hij één van de eersten die met zijn woorden instemden. En zijn raad als heilzaam aannemende, liet men door zijn toedoen Diabolus in de stad trekken, die ook daarom genegenheid voor hem had en hem een plaats bezorgde. En toen hij zijn dapperheid en moed bemerkte, was hij begerig hem onder zijn Groten te stellen om hem te gebruiken in zaken en handelingen van betekenis.

Daarom zond Diabolus om hem en sprak met hem over de heimelijke zaken die hem op het hart lagen. Maar veel beweegredenen had hij niet nodig om hem daartoe over te halen. Want gelijk hij eerst gewillig was geweest om Diabolus in te halen, zo was hij nu ook genegen om hem te dienen.

De tiran merkende dat die heer gewillig was om hem te dienen en dat zijn zinnen daartoe overhielden, maakte hem straks Kapitein van het kasteel, gouverneur van de wallen en muren en bewaarder van de poorten van Mensziel.

Hart, vlees en zinnen kwamen nu te staan onder de heerschappij van de heer Wille. Ja, er was een artikel in zijn lastbrief, dat er buiten hem niets zou gedaan worden in de ganse stad. Zodat er nu nevens Diabolus geen ding kon of mocht gedaan worden door geheel Mensziel, dan naar zijn wil en welgevallen.

Hij had ook een klerk Mr. Bedenken, wiens bedenken altijd opkwam uit vijandschap tegen God. Een man die alleszins sprak als zijn meester, want hij en zijn heer waren één in hun grondregels en in hun praktijk verschilden ze ook weinig. En zo kwam Mensziel er toe dat het de begeerlijkheden van zijn wil en verstand volbracht.

Het kan maar niet uit onze gedachten komen hoe tegenstrevig en goddeloos deze Wil nu steeds meer werd. Met de vaardigheid van zijn vijandschap kwam hij zich met steeds meer beslistheid des harten te stellen in de dienst van satan.

Hoe is het mogelijk, gezien de heerlijke afkomst van de stad? Maar anderzijds vragen we: Hoe kon het anders daar het is de aard van de zonde?

Toen hij nu zulk een macht in handen had gekregen, loochende hij spoedig ronduit dat zijn vorige Prins en soeverein Heer enig recht op hem had en hij Hem enige dienst schuldig was. Daarna deed hij een eed en zwoer zijn grootmeester Diabolus getrouwheid. Waarop hij in zijn plaats en beheersing, in zijn rechten en bevordering bevestigd zijnde, een uitermate vreemd werk in de stad aanrichtte.

Hij haatte en benijdde naar de boosheid van zijn aard heer Registreerder tot de dood toe. Hij kon hem niet dulden onder zijn ogen, wilde niet één woord uit zijn mond verdragen. Maar sloot de ogen als hij hem zag, en stopte zijn oren dicht als hij hem hoorde spreken. Ja, hij kon het niet verdragen dat er nog enige sporen van de wetten van El-Schaddai in de stad waren achtergebleven. Zo nu en dan kwam het tot zijn grote ergernis heel duidelijk uit, dat een flauw opschrift van Gods wet zelfs nog in het hart des mensen was achtergebleven. Zodat hij in zijn boosheid er scherp door beschuldigd werd.

Toen hij in het huis van zijn klerk Bedenken nog enige gescheurde perkamenten vond van de wetten die de goede El-Schaddai aan Zijn stad gegeven had, moesten die terstond verwijderd worden. 't Is waar, Mr. Registreerder had ook nog enige van deze wetten in zijn studeerkamer, maar daar kon deze wat hij ook beproefde niet achter komen.

Majoor Wille stelde vanuit zijn totale verdorvenheid de duisternis boven het licht. Hij was geheel en gewillig slaaf van Diabolus als de vorst van de duisternis. En dat verkondigde hij met de autoriteit van de ongerechtigheid in de stad Mensziel, van straat tot straat. Hij dacht er niet aan tot zijn vorige staat en Heer terug te keren. Met de vijandschap van het ongelooft werd de Schepper veracht en de leugen geprezen.

De heer Wille had ook een luitenant onder zich, Affect genaamd. Een heer met zeer verkeerde grondregels om zijn boosheid uit te leven. Hij had zich ten enenmale overgegeven aan de genietingen

van het vlees en werd daarom boos Affect genaamd.

De reus had zich nu in de stad van zijn bewind over haar verzekerd. Naar 't hem goedgeacht ging hij nu voort alles te verwijderen wat nog in haar was overgebleven vanuit haar vorige staat. Zo hier en daar stond het op poorten en muren nog vermeld dat de mens naar Gods beeld geschapen was om met Hem en voor Hem te leven in Zijn gemeenschap, en dat was tot grote ergernis van Diabolus. Zodat op diezelfde plaats zijn beeld gesteld moest worden, opdat alle herinneringen vanuit de staat der rechtvaardigheid er door weggevaagd zouden worden.

Weemoed vervult ons hart wanneer wij ons verdiepen in al het kwaad dat door ons bedreven is in het eten van de verboden boom. Wij hebben ons van God moedwillig losgescheurd om weg te zinken in het oordeel van de eeuwige dood. Terwijl het ingaan in de eeuwige vreugde ons beloofd was in de weg van gehoorzaamheid.

Hoe onbegrijpelijk toch dat het oordeel niet terstond over ons is gebracht bij het eten van de verboden boom. Inderdaad, naar de mens gesproken had het niet anders gekund. Maar de Heere wilde vanuit Zijn ontfermende liefde met gedachten des vredes komen tot de mens. En dat moet ons zijn en worden een oorzaak van grote verwondering en aanbidding door de dierbare werkingen van Zijn Geest.

Nijkerk

R. Kok

Naar de katechisatie

99

DE STAAT DER VERHOOGING

Christus' zitten aan de rechterhand Gods

We zijn nu gekomen tot de DERDE trap van Christus' verhoging als Middelaar en Borg.

Deze derde trap volgt dus op de Hemelvaart van Christus. Het zitten aan de Rechterhand des Vaders heeft de apostolische belijdenis, de 12 art. ook gesteld als in h o u d van het geloof.

Wat hebben we onder deze 3e trap te verstaan? Onze Heidelberger geeft een duidelijke verklaring ervan, namelijk in Zondag 19 vragen 50 en 51. Daar lezen we: „Dewijl Christus DAAROM ten hemel is gevaren, opdat Hij Zichzelf daar bewijze als het Hoofd Zijner Christelijke Kerk, door Wien de Vader alle ding regeert.”

Het betreft dus het KONINGSCHAP van Christus, hetwelk Hij van de Vader ontvangen heeft als loon op Zijn Middelaarwerk. Naar Jezus' eigen Woord heeft Hij van de Vader gekregen „alle macht in hemel en op aarde”. Het woord „macht” heeft hier de betekenis volgens het grondwoord van „bevoegdheid”. Maar kan deze gelden van Christus, Die Hij toch als Z O O N van God bezit?

We moeten hier dit „geven van alle macht” verstaan, dat Hij die verkregen heeft als M I D D E L A A R, we zeiden, als loon op Zijn volbracht werk.

Kunt u daarvoor een bewijs geven uit de Bijbel? Zie in Psalm twee. Daar lezen we, dat de Vader (als sprekende ingevoerd) zegt: „Eis van Mij en Ik zal de heidenen geven tot Uw erfdeel en de einden der aarde tot Uw bezitting”.

Psalm 110: „De Heere heeft tot mijnen Heere gesproken: zit aan Mijn Rechterhand, totdat Ik Uw vijanden gezet zal hebben tot een voetbank Uwer Voeten”.

Christus' zitten ter Rechterhand Gods was een bijzondere e e r voor Hem. Salomo zette zijn moeder bij haar bezoek aan zijn rechterhand, als de ereplaats.

Die eer voor Christus is de uitvoering van Zijn KONINGSCHAP, Zijn regeerbeleid over heel deze wereld, maar in het bijzonder over Zijn Kerk.

Maar, regeert dan de Vader niet meer? Zeer zeker. Doch de Vader regeert nu door de Zoon als Middelaar. Christus voert heerschappij n a m e n s den Vader. En doet dat rechtstreeks, d.w.z. niet door de Paus als Zijn stedehouwer, zoals Rome leert. Dit is een Godonterende dwaling.

Bedient Christus Zich dan niet van mensen als ambtsdragers in Zijn kerk bij de uitvoering van Zijn Koningsambt? Ongetwijfeld. Maar dan zó, dat Christus hen zelf niet als heersers gesteld heeft. Hun gezag ligt in hun a m b t, waartoe zij door de Heere getrokken en geroepen zijn.

Christus is Koning over Zijn Kerk als het HOOFD

Zijner Gemeente. Als Middelaar staat Hij t u s s e n God en Zijn volk tot verzoening. Als B o r g gaf Hij Zich v ó ó r de Zijnen, om hun schuld en straf te betalen. En als H o o f d is Hij gesteld o v e r Zijn volk. Dit houdt in, dat Hij het levensverband legt met hen en die band onderhoudt, terwijl Hij tevens ZEGGENSCHAP heeft over Zijn Kerk en daarom die regeert en beschermt tegen haar drievoudige dood-vijand: de duivel, de wereld en eigen vlees. Zo regeert Christus Zijn Kerk door Zijn Woord en Geest.

De Katechismus zegt opmerkelijk: „opdat Hij Zichzelf d a a r b e w i j z e als hoofd Zijner Christelijke Kerk”.

Hoe BEWIJST Christus dit?

Wel, doordat Hij zondaren door Zijn Woord en Geest trekt uit de duisternis tot Zijn wonderbaar licht, Zijn volk leidt en verzorgt en toebereidt tot Zijn heerlijkheid. Mag U zèlf een b e w i j s hiervan zijn geworden door genade? Waaraan kunt U dit weten? Aan de EIGENSCHAPPEN van Zijn werk: droefheid naar God over de zonde, oprecht schuldbesef en belijden, honger en dorst naar den Heere en naar Zijn heil, afkeer van de zonde en van de wereld, begeerte en lust om den Heere te vrezen en te dienen, een hartelijk vermaak in Zijn inzettingen en wegen.

Misschien moet u echter zich afvragen, ach, ben ik wel zulk een bewijs van Zijn vergaderend werk? Zijn er bij mij wel de ware eigenschappen? U durft die er niet voor te houden. „Ik vrees, dat mijn werk niet in der waarheid is”.

Ja, zulke bestrijdingen doen zich voor. En de duivel blijft hier niet achterwege om u moedeloos te maken en te doen wankelen.

Anderzijds kunnen deze bestrijdingen profijtelijk zijn tot ontdekking, dat er in u niets is dan enkel zonde en bederf om te leren: „uit u in der eeuwigheid geen vrucht”. Maar om dan ook het heilgeheim te verstaan: „Uwe vrucht is uit MIJ gevonden”. Zo wordt Christus noodzakelijk, gepast, dierbaar en algenoegzaam. Dan wordt het: „Och, dat ik Hem kenne en de kracht Zijner opstanding”.

Hij bewijst het Hoofd te zijn, juist ook door dit ontdekkend en vertroostend onderwijs. Ja, Gods kind blijft dit ervaren na ontvangen genade om het zo kostelijk bewijs te mogen zien in Zijn eeuwige t r o u w tegenover al hun ontrouw!

Christus bewijst het Hoofd Zijner Kerk te zijn, doordat Hij de HEMELSE GAVEN uitgiet in Zijn kerk. De gaven der kennis, van het geloof, van de liefde en van de hoop. Daartoe ontledigt Hij het hart. De Heere maakt arm en Hij maakt rijk, zegt Hanna in haar lofzang, ook Maria. Armen komt Hij met goederen te vervullen, maar rijken (die verrijkt zijn in zichzelf) zendt Hij ledig weg! O, make de Heere ons recht arm en vervulde Hij het ontledigde hart met Zijn alvervullende gaven, ja, ... met Zichzelf, de „onuitsprekelijke Gave”.

Gelukkig zijn zij, die zó door Zijn vernieuwend werk in levensrelatie met Hem zijn gebracht, tot Zijn geestelijk lichaam bearbeid, tot l e v e n d e lidmaten.

Er zijn ook DODE ranken aan de Wijnstok. Onderzoekt uzelf. Een mondbelijdenis, een rechtzinnige overtuiging (hoe noodzakelijk zelfs in deze tijd van vervlakking en dwaling) een uitwendige, ja, voorbeeldige levenswandel (hoe gewenst ook) uiterlijke voorrechten zoals doop, kerkgaan en hulpbetoon (hoe ook van grote betekenis) zijn zonder meer geen bewijs van levensrelatie met Christus. Die wordt gelegd alleen door WEDERGEBOORTE, door zaligmakend geloof.

v. L.

Urk.

De openbaring van de vreze des Heeren in het kerkelijk leven

3.

Nu nog iets over de viering van het Heilig Avondmaal. Het is niet mogelijk alle zielservaringen te noemen. Er is zulk een grote verscheidenheid op dit in de praktijk veel omstreken terrein, ook onder degenen, die in de vreze des Heeren wandelen. Maar dit hebben ze allen gemeen: ze kunnen er zonder meer niet aan voorbijgaan, want hun hart trekt hen daarheen. Maar hier is het ook al weer bij velen, men vreest voor hetgeen wordt begeerd. Nu is de vraag, wat trekt hen daarheen en wat doet hen vrezen.

Ontmoetings dag

VAN VRIENDEN VAN BEWAAR HET PAND

D.V. zaterdag 21 augustus 1971 in het kerkgebouw van de
CHR. GEREK. KERK TE ZWOLLE, Thorbeckegracht 37

Aanvang:	morgensamenkomst 10.30 uur
Opening:	Ds G. Blom
Spreker:	Ds H. C. van der Ent Onderwerp: Jeugd en Woord
Sluiting:	Ds P. Beekhuis
	PAUZE
Aanvang:	middagsamenkomst 14.00 uur
Opening:	Ds M. S. Roos
Spreker:	Ds H. van Leeuwen Onderwerp: Belijden en beleven
Sluiting:	Ds R. Kok

Allen welkom!

Deze twee zaken hebben ze allen gemeen, in welke stand van het geestelijke leven ze ook verkeren.

Maar er is wel verschil in hoedanigheid. De een vreest — en dat zijn wellicht de meesten — of men wel gerechtigd is. Steelt men niet het brood, dat alleen de kinderen toekomt? De ander ziet op zijn onverloochendheid en ongelijkvormigheid aan het beeld van Christus. En beiden vrezen zich daardoor een oordeel te eten en te drinken.

Ook in wat hen daarheen trekt, is er een verscheidenheid niet in wezen, maar wel in hoedanigheid. De meer bevestigde Christen, die de vergevende liefde Gods en de kracht van het verzoenend bloed van Christus ervaren heeft en daarin levende, zal met meer vrijmoedigheid, ja soms met grote begeerte aangaan. Ook de ervaring en de gezegende vrucht zal dieper en meer verzegeld zijn dan van de anderen. Ieder wordt bediend overeenkomstig zijn geestelijke behoefte.

Hoe meer genade, hoe armer in zichzelf en hoe meer behoefte om bij vernieuwing ingeleid te worden in de borggerechtigheid van Christus. Ontdaan van alle eigengerechtigheid en uitgedreven uit de schuilhoeken van zelfvoldaanheid, houdt men niets over dan eigen verdorven natuur, die zich laat gelden in al hun doen en denken, waar zij het niet mee eens zijn, en werkt zulk een onbeschrijflijke leegte in hun hart, dat zij van harte betuigen midden in de dood te liggen. Ze gaan soms met een wankelende gang ter tafel, maar met een honger en dorst naar Zijn gerechtigheid. Hoe zielsverruimend worden zij daar soms onthaald, als bij vernieuwing gezien wordt, dat ze in Hem volmaakt rechtvaardig zijn. Hoe vurig wensen zij daar Zijn lijdend Beeld gelijkvormig te zijn, om dan het kruis gewillig op te nemen en met lijdzaamheid de loopbaan te lopen, die hun voorgesteld is.

Wat is nu het verschil met hen, die niet tot die hoogte van het geloof gekomen zijn? Als zij er hen uit horen spreken, stemmen zij er van harte mee in. Ze hebben dezelfde begeerte, maar ze missen de toe-eigening. Zij kunnen dat kleed der gerechtigheid zichzelf niet aanmeten. Dat moet hun geschonken worden. Ook is daar nog geen plaats voor. Al kennen zij een levend gemis, ze zijn niet ontdekt aan hun totale verlorenheid en strafschuldigheid om de gerechtigheid van Christus nodig te hebben, die alleen aan verlorenen in zichzelf wordt toegepast. Toch kunnen ook zij een vruchtbare avondmaalsviering hebben.

Zij kunnen niet aangaan uitsluitend op hun kerkelijk recht. Hun conscientie verbiedt dit. Al wordt dit niet altijd onderscheiden, het is de trekkende liefde des Vaders, die hen er brengt. Ik weet het, de wegen des Heeren zijn onderscheiden. Toch gebeurt het nogal eens, dat ze daar in de eerste tijd meermalen liefelijk worden onthaald om hen te laten ervaren, hoe welkom ze daar zijn. De vraag is wel eens gesteld: wat krijgen ze daar dan? Dat is ook weer onderscheiden. Soms tijds een stille, zoete vrede, de goedkeuring Gods in hun hart.

Soms delen zij in de liefdes-uitlatingen van het Goddelijk Wezen, soms mogen ze zien op de tekenen, wat het Hem gekost heeft, dat ze zulke liefdes-betrekkingen in hun hart ervaren van de Heere Jezus, dat ze een gewilligheid in zich waarnemen Hem door het geloof te omhelzen. Ook ervaren zij daar wel eens de gemeenschap der heiligen. Ze gevoelen zich één met de strijdende en de triomferende kerk, die allen één zijn in Hem. Wiens offer daar zichtbaar wordt voorgesteld, hetwelk gepaard gaat met een hartelijke liefde en enige blijdschap des harten. Maar genoeg hiervan. Er zou veel meer van te zeggen zijn. Het is alleen

maar te ervaren in de dadelijke vreze Gods.

We willen nog op iets anders wijzen. Alle levende leden van het lichaam van Christus staan in het ambt der gelovigen, waarin zij dienstbaar zijn aan elkaar, niet door uiterlijke plichtsbetrachting, maar door hun liefdes-verbondenheid aan de gemeente des Heeren en aan de levende leden in het bijzonder. Nu komt het voor, dat er in de vreze des Heeren een begeerte komt tot het bijzondere ambt, namelijk van predikant, ouderling of diaken en die toch niet in vervulling gaat. Er kan ook een natuurlijke begeerte zijn, die al of niet vervuld wordt, maar daar spreken we niet over.

Die begeerte ontstaat dan doordat de liefde Gods hun hart vervulde. En gedrongen door wederliefde en een hartelijke lust om Hem te dienen, menen ze, dat ze dat beter kunnen doen in het ambt, om zo hun leven in Zijn dienst te besteden. Sommigen meenden daar hun roeping al in te zien. In zulk een tijd wordt het gewicht, de verantwoordelijkheid en eigen onbekwaamheid niet overwogen. Gaat deze begeerte niet in vervulling, is dit voor hen geen blijvende teleurstelling. Ze werden er toe gebracht tevreden te zijn met de plaats, die God voor hen beschikt. Het is goed, dat het in hun hart geweest is. Evenwel, zij werden er niet toe geroepen.

Het kan ook zijn, dat zij wel in vervulling gaat, dus, dat die begeerte door God is gewerkt. Is de tijd aangebroken dan deinzen ze dikwijls terug en vrezen zij, wat zij eertijds hadden begeerd. Als God ze roept, vindt Hij ze dikwijls niet bereid en is er inwinnende genade nodig hen er toe te brengen. Van achter gezien, geeft dit wel meer zekerheid van hun roeping.

Ontdaan van alle vermeende bekwaamheden en zichzelf ziende als de meest ongeschikte, geheel afhankelijk van de ambtelijke leiding van Christus, in welk ambt men dan ook dient, kan men in de vreze des Heeren dienstbaar zijn voor de gemeente met de onderscheiden gaven, die God verleent.

Ook de gemeente heeft hier een taak en een gemeente, die wandelt in de vreze des Heeren is zich die taak bewust. God roept de ambtsdragers door middel van de gemeente. Ze geeft daar dan ook haar volle medewerking aan in het verkiezen van ambtsdragers. Hoofdzaak is het persoonlijk en het gemeenschappelijk gebed om de leiding des Heiligen Geestes. Een gemeente, die zo werkzaam is, wordt die leiding niet onthouden. Dan geeft God ambtsdragers in Zijn gunst. De gemeente aanvaardt ze als een geschenk Gods aan de gemeente. Zij acht ze niet om bepaalde gaven of bekwaamheden, veracht ze niet om hun zwakheden en gebreken.

We willen hiermee besluiten. We komen nog eens terug op de geestelijke balans. Het is naar bijbels voorschrift acht op elkaar te hebben. Wellicht dat we daarbij nogal wat splinters in de ogen van onze broeders en zusters zullen ontdekken. Het zou onze roeping zijn elkaar daarvan trachten te bevrijden. Alvorens daartoe over te gaan, zal het goed zijn eerst te onderzoeken of er zich mogelijk niet een balk in ons eigen oog bevindt. Het is ook naar bijbels voorschrift onszelf daar eerst van te ontdoen. Het is een groot voorrecht te mogen wandelen in de vreze des Heeren. Maar welk een zegen is het dat van een gemeente kan gezegd worden. Als dit van eigen gemeente mag gelden. Wat een onderlinge band en saamhorigheid zou er zijn. Dan gaat er een getuigenis uit naar buiten. Dan zegt men: wij gaan met u, want wij hebben gezien, dat de Heere met u is. Dan is er verwachting ook voor de toekomst en gaat de belofte in vervulling: „wees

ten allen dage in de vreze des Heeren, want daar is een beloning en uw verwachting zal niet afgesneden worden”.

Voor de jeugd

Beste Jongelui!

De vorige keer hebben we jullie geschreven van uit ons vakantieadres. Jullie hebben wel begrepen, dat we er toen nog niet al te best aan toe waren. Vanwege de ziekte die ons was overkomen gevoelden we ons erg zwak. Maar we wilden toch niet nalaten, om zo mogelijk het contact met jullie te onderhouden. Vandaar dat we geschreven hebben, zoals we dit hebben gedaan. Daar op ons vakantieadres ons geen schrijfmachine ter beschikking stond, moesten we het met de pen doen. En dat gebeurt dan altijd minder duidelijk. Dat zal wel de oorzaak geweest zijn dat er in het laatste stukje enkele zetfouten zijn geslopen. Maar ik neem aan, dat de welwillende lezer, en dat zijn jullie allemaal natuurlijk, deze fouten, al lezende, voor zichzelf gecorrigeerd zult hebben. De fouten waren nu ook weer niet van zodanige aard, dat hetgeen wij schreven, er onbegrijpelijk door is geworden.

Inmiddels mogen we jullie meedelen, dat we weer zodanig zijn opgeknapt, dat we zondag 1 augustus weer voor het eerst hebben mogen preken, en wel in Sliedrecht, daar we geruild hadden met Ds. M. C. Tanis.

Ik geloof dat deze gemeente de grootste is van onze kerken in Nederland. Het was ons aangenaam daar te mogen verkeren. De Heere is mede opgetrokken. We moeten op alle dingen letten. Want de Heere bestuurt alle dingen. We mochten heerlijk uitrusten in de nacht, vóór dat we des zondags de kansel moesten betreden. De slaap is ook een gave van de Heere. We staan daar maar veel te weinig bij stil, gelijk dat eigenlijk met alle dingen het geval is.

Want we worden met heel veel weldaden omringd, elke dag weer.

Doch wie geeft er acht op de goedertierenheden des Heeren, die elke morgen nieuw over ons zijn? O zeker, al deze dingen weten we wel. We stemmen het ook allemaal toe, als we er van horen. Maar om er bij te leven, moet je er gewoon door de Heere Zelf bij bepaald worden. Jullie begrijpen dit toch wel, als ik het zo schrijf? Want als dit niet gebeurt, dan vinden we alle dingen de meest gewone zaken van de wereld. Dan hebben we overal „recht” op. We hebben dan recht op gezondheid, recht op een goede verdienste, recht op een goede vakantie, recht op . . . vul verder zelf maar in.

Want de lijst is nog lang niet aan het eind.

Hoe zou het toch komen dat we zo zijn? Dit komt heel eenvoudig hier vandaan, dat we zulke „recht-hebbende schepselen” in ons bestaan zijn, ook al zeggen we met onze mond, dat we nergens recht op hebben. Het moet er maar op aan komen, dan komt het wel voor de dag hoe „recht-hebbend” we zijn. We moeten dit allemaal leren. En als we door de Heere Zelf geleerd mogen worden — „al Mijn kinderen zullen van de Heere geleerd worden” — dan komen we er metterdaad achter dat we „nergens” recht op hebben, dan op de eeuwige rampzaligheid. Als ik dit nu zo schrijf dan is dat geen narigheid of zwaarigheid, maar dan is dit de naakte waarheid. Zo wordt het ook beleefd, door al degenen, die op de school van de Heilige Geest een plaats hebben mogen ontvangen. Voor hen worden de weldaden, die de Heere hen geeft, dan ook genade-weldaden. Dat zijn weldaden, die ze zelf niet hebben verdiend, integendeel! Maar die hen nu uit genade geschonken worden om de verdiensten van de Heere Jezus Christus. Die alles heeft willen ontberen. Hij heeft het uitgesproken: De vossen hebben holen en de vogelen des hemels hebben nesten, maar de Zoon des mensen heeft niets waar Hij het hoofd op nederlegde. Hij werd naakt aan het kruis gehangen, in het openbaar ten toon gesteld. God heeft in Hem doen zien, waar de mens eigenlijk recht op heeft. Dat is op de dood, op de vloek, op de doem, op de eeuwige rampzaligheid.

Dat geldt niet alleen oude, verstokte zondaren, maar dat geldt ook jonge mensen ja zelfs de kleine kinderen. Die zijn al „zonder hun weten, de verdopenis in Adam deelachtig”.

Doch als God Zijn Zoon in het openbaar ten toon stelde als de drager van de vloek, dan heeft Hij daardoor ook laten zien, hoe oneindig groot Zijn liefde tot zondaren is. Die is zó groot, dat Hij, om

zondaren te kunnen sparen, Zijn eigen Zoon niet heeft gespaard, maar Hij heeft Hem voor ons allen overgegeven, schrijft Paulus in een van zijn brieven.

Nu moet je natuurlijk van dat „voor ons allen” geen misbruik maken. Dat gebeurt helaas maar al te veel. Zie je wel, zegt men dan, de Heere Jezus is voor ons allen overgegeven en nu krijgen we met Hem ook alle dingen. Men legt dit dan uit in de lijn van de al-verzoening. Alle mensen, betekent dit, worden aan het eind dan toch zalig. Dus, niemand behoeft zich enige zorg te maken. Het komt met een ieder dik in orde. Een hel, een strafplaats voor de goddelozen is er eigenlijk niet. Degenen die daar nog over spreken, dat zijn maar „zwartgallige bangmakers”. Mensen die anderen dingen vertellen, die ze zelf niet geloven, om daardoor de mensen wat aan zich te binden en er zelf een gemakkelijk leven door te leiden.

Nu zeg ik niet, dat er niet van dergelijke „zwartgallige bangmakers” rondlopen. Want overal en altijd is er kaf onder het koren te vinden.

Maar degenen, die dan zelf niet geloven, wat ze anderen voorhouden, die kunnen toch de waarheid niet ongedaan maken.

God heeft Zijn Zoon voor ons allen overgegeven. Doch als Paulus dit schrijft, dan is dit schrijven gericht aan de gelovigen. En dan wel aan de „ware” gelovigen. Dat zijn geen mensen met een aangepraat geloof, waar we al eens eerder over hebben geschreven. Het zijn ook geen mensen met een louter historisch geloof. Maar het zijn mensen met een geloof, dat de Heilige Geest in hunne harten gewerkt heeft.

Die nu zodanig geloof hebben, gaan het als een onuitsprekelijk groot wonder beleven dat God Zijn Zoon voor hen heeft overgegeven, om hen uiteindelijk met Hem ook alle dingen te schenken, dat is de ganse zaligheid. De zaligheid namelijk, die door hen verzondigd is en die nu door de Heere Jezus Christus is verdiend.

Wie daar iets van mag verstaan, ook al is hij jong, die kan niet anders, dan goed van de Heere Jezus gaan spreken. Toen we vorige week aan iemand een brief schreven en daarin de Heere Jezus mochten uitstellen en aanprijzen, kregen we er zo maar weer „zin” in, om goed van de Heere te gaan vertellen. Om dat de zondag daarop volgende, te mogen doen, in het midden van die grote gemeente. En de Heere heeft onze wens vervuld. Zo wel des morgens, als des avonds. En daar komt Hem alleen de eer voor toe. Uit Hem, door Hem en tot Hem zijn alle dingen.

We hebben ook mogen vernemen, dat er veel gebod voor ons geweest is. We hebben dit dan ook ervaren. De Heere is een Hoorder en Verhoorder der gebeden. Laat niemand van onze jonge vrienden en vriendinnen dit vergeten. Hij geve ook dat we elkander voortdurend maar veel zullen mogen opdragen in het gebed. Hij wil op noodgeschrei (niet er om, maar wel „op”) grote wonderen doen. Dat ervaren jonge mensen ook. Dat is mij uit correspondentie wel duidelijk geworden. De Heere gaat nog door om Zijn kerk te bouwen. Vraag maar veel om door Hem, als een levende steen te mogen worden ingevoegd, in dat gebouw dat „naar Zijn vastgemaakt bestek in eeuwigheid verrijzen zal”.

Allen die in de geest met ons hebben meegeleefd, willen we naast de Heere daarvoor nog hartelijk dank zeggen.

Inmiddels naderen we met rasse schreden de tweede ontmoetingsdag, die ditmaal gehouden zal worden op *Zaterdag 21 Aug.* te Zwolle. Jullie nemen van de officiële aankondiging in ons blad wel goede nota. Het is in Zwolle ook een flinke kerk. Daar kunnen heel wat mensen in. En de meesten hebben een vrije Zaterdag. Velen beschikken over eigen vervoer. Als je een auto hebt, kom er niet alleen mee, maar laadt hem vol met vrienden. In een bus kunnen er nog meer. En als je met niemand mee kunt, dan is Zwolle met de trein gemakkelijk te bereiken. Ik geloof, dat een ieder die er heen gaat, zijn dag goed besteedt, mits je natuurlijk niet je verwachting hebt van mensen, want dan wordt je ongetwijfeld teleurgesteld. De Heere geve ons te samen alles van Hem te verwachten. En laat ik dan voor ditmaal eindigen, met te zeggen: D.V. tot ziens in Zwolle!

Jullie aller vriend

Ds. H. C. v. d. Ent

Over de goedertierenheid des Heeren

„Heere! Uwe goedertierenheid is in eeuwigheid!” zegt David. — Heere, zegt hij, Uwe goedertieren-

heid. Het is een wonderbare goedertierenheid, weswegen zij ook in de 136e Psalm zes en twintig maal geprezen wordt. De goedertierenheid der mensenkinderen is van zeer korte duur; zij is meest altijd afhankelijk van ’s mensen luim; waar zij dikwijls wat zou willen doen, daar kan zij niet, en waar zij kan, daar wil zij menigmaal niet. Ook is zij dikwerf zeer onbarmhartig, en is meer geneigd om te verwijten, dan om te bedekken, meer om de wet voor te schrijven, dan om zonder vergelding goed te zijn; van zondenvergeving weet zij niets. Over het geheel hangt de goedertierenheid der mensenkinderen af van Gods almachtige wil en van Zijn bevel. Maar de goedertierenheid des Heeren verwijt niet; zij zegt niet: deze is een zondaar, daarom wil Ik hem niet helpen; integendeel, deze is een ellendige en hij zit in benauwdheid, hij heeft geen moed om de ogen tot Mij op te slaan, zo drukt hem de last zijner schulden terneder en zijn ellende, daarom wil Ik tot hem afkomen en hem troosten, hem ook uithelpen, opdat hij door Mijn liefde overmeesterd zij, en mij, nadat Ik hem getroost heb, een hart tot Mij hebbe.

En zo is dan de goedertierenheid des Heeren iets overvloeiends. Deze bron ontspringt uit Zijn ingewanden en wordt een stroom, rukt zonde en nood met geweld met zich voort, stort zich op het dorre, uitgedroogde en magere land en maakt het vruchtbaar, zodat het ruist als op de Libanon; zij maakt het vet, dat het druipet van vetigheid; de landouwen staan rijk, en er golft het koren, waar kort te voren de bodem steenachtig en onvruchtbaar was.

Des Heeren goedertierenheid is zo mild, dat zij het hart week maakt; het stenen hart wordt een vlesens hart. De trotsheid wordt gebroken door zulk een goedertierenheid; al wat aan de mens is wordt verbrijzeld en alles wordt gezond gemaakt, zodat het drijft in de zalfolie des Heeren. Die Zichzelf verkocht heeft om voor ons zulke zalf te verwerven. De goedertierenheid des Heeren is altijd bereid en bij de hand. Dag en nacht verlaat zij niet de wieg van het zieke kind. Ja, in ’t midden van de nacht, juist dan, als het op ’t hevigst stormt, als niets meer overeind kan blijven staan, als het stikdonker is, zodat men geen hand voor ogen kan zien, als het daarbij door het diepst moeras gaat, waar niemand de voet weer uittrekken kan, of door diepe wateren, door nood en dood, — waar maar een ellendige is, daar is zij en openbaart haar hoge Koninklijke inborst. Met één blik heeft zij onze gehele armoede en hulpeloosheid overzien, en behandelt nu de armen en ellendigen, alsof zij vorsten waren en Zij hun dienaars; zij neemt al het werk op zich, verzacht hun smarten, ja neemt de smarten geheel weg; zij maakt, dat zij zonder hinder goed kunnen rusten en nederliggen in alle vrede; zij maakt hun alles schoon en verzorgt hen tot in het kleinste toe van alles; zij brandt van begeerte hun altoos opnieuw en onvermoeid na te gaan en te helpen, en vraagt naar niets dan naar dit éne, dat zij haar goedertierenheid mag betonen. Zulk een goedertierenheid is de goedertierenheid des Heeren onzes Gods, en deze goedertierenheid — zij is in eeuwigheid! Dat is de grond, waarop onze hoop, de hoop van volkomen verlossing en eeuwige heerlijkheid moet gevestigd zijn en ook gevestigd is, zodat wij mogen zeggen: „De Heere zal het voor mij vol-eindigen”; want immers zulk een grond kan niet wankelen.

Nu dit, dat de goedertierenheid des Heeren in eeuwigheid is, weten wij uit de ondervinding, immers daaruit kunnen wij zulks wel lichtelijk opmaken; niemand onzer toch heeft naar de Heere omgezien, toen Hij reeds naar ons omzag. Hij heeft het eerst liefgehad. Hij trok ons uit de verlorenheid uit, waarin wij lagen. Hij maakte ons met Christus levend, toen wij dood waren in onze zonden en misdaden, waarin wij wandelden naar de loop dezer wereld en deden wat het vlees begeerde en kenden nog niets van de liefdelijkheid des Heeren, niets van de zaligheid, die daarin gelegen is, dat wij Hem dienen en voor Zijn aangezicht wandelen met geheel onze ziel en geheel ons hart. Hij is de Eerste geweest. Die ons om Zijns Naams wil tot Zijn genade geroepen heeft, geroepen heeft tot Zijn wonderbaar licht, niet vanwege de werken van gerechtigheid, die wij zouden gedaan hebben, maar naar Zijn grote barmhartigheid over ons in Christus Jezus, naar welke wij ook werden opgenomen van het vlakke veld, waar wij in ons bloed nederlagen. Hij, Die dat heeft begonnen, Die ons alle onze zonden vergeven, Die onze misdaad heeft uitgedelgd, Hij is ook tot hiertoe bij ons gebleven en heeft er voor gezorgd, dat ons geloof niet heeft

opgehouden; en in al onze noden, zorgen, angsten, zonden, in ons lijden en in allerlei verdrukkingen staat Hij evenwel met Zijn goedertierenheid in alle getrouwheid op onze zijde tegen de vijanden, ja is ons nabij en ter hulpe en is in ons gezelschap gebleven. Neen, Hij heeft ons nooit verlaten; Hij is altoos weder de Eerste geweest. Die het maakte, dat ons het hart klopte, dat wij het in de zonde niet konden uithouden, dat het tot een roepen, schreeuwen, wenen en smeken kwam, — en als dan eindelijk alles verloren en het met ons een afgesneden zaak was, dan heette het op eens: „Gij dochter Jerusalems, zie uw Koning!” Dat is nu alles Zijn goedertierenheid, tegen welke wij elke dag en elk uur zo zwaar zondigen met gedachten, woorden en werken; Zijn goedertierenheid, die wij deswege volstrekt niet verdiend hebben, en welke juist dáárom ook „goedertierenheid” is; — en bij zulke bevindingen: welk een God de almachtige en grote Ontfermer is, hoe Hij troost en helpt, hoe Hij moede noch mat wordt, — spreken wij het dan ook uit in alle goede hoop en in volle verzekerdheid, waarbij dan ook alleen het oog op de Onzichtbare en Eeuwige gericht is: Hij zal het maken; ik ben dies getroost en goedsmoeds. Hij zal het voor mij en om mijnentwil voleindigen, dat ik nochtans tot Zijn heerlijkheid door Hem zal worden geleid, hier beneden ook een goed doorkomen zal hebben en in de strijd op het einde niet zal onderliggen.

Zo prijst dan de getrooste en verlorste ziel haar Heere, — God. Juist daarom, o God, wijl Uw goedertierenheid in eeuwigheid is, heb ik goede hoop, dat ik niet de buit zal worden van nood, zonde, dood of duivel. Gij zult het veeleer zo maken, dat alle vijanden met verschrikking zullen vergaan, ja, dat al wat mij nog in de weg staat, ook mijn ongeloof en wantrouwen, ook al de nood van mijn lichaam en mijn ziel een einde zal moeten hebben. Maar mij aangaande, Gij zult mij toch eindelijk van den boze en van alle kwaad verlossen, mij met Uw heil kronen, mij Uw zaligheid laten aanschouwen en dezelve eeuwiglijk laten genieten. Heere, Uw goedertierenheid is in eeuwigheid.

Uit een preek over Psalm 138 : 8.

Dr. H. F. Kohlbrugge

Het adres voor al Uw

GOEDE BOEKEN

lees- en prekenboeken, bijbels (uitsluitend statenvertaling) en psalmboekjes is

G. KOOL

Lingedijk 31, postbus 22, Leerdam

(Uw bestelling ongefrankeerd: antwoordnr. 3)

Wij leveren u alle

Bijbels en Psalmboekjes

(Statenvertaling)

franko thuis

H.H. Kerkeraden!

Voor de levering van **huwelijksbijbels** houden wij ons aanbevolen

BOEKHANDEL VAN LEEUWEN

Wijk 7-78, Urk, telef. 05277-1783

na 7 uur: Almerelaan 1, telef. 05277-1593

Wedn. bewoond een vrij huis in het midden des lands zoekt ser. correspondentie met Dame of Wed. tot 55 jaar. Geheim. verz. Brieven onder Nr. 4 van dit blad.

„Na 40 jaar”

Gedenkboek Chr. Geref. Kerk te Middelharnis waarin naast een historische overzicht een preek is opgenomen van de di. G. van Velzen W. F. Laman, H. Visser Mzn., N. de Jong, P. de Smit, M. C. Tanis, H. C. v. d. Ent en P. Roos.

Te verkrijgen door storting van f10,- op giro 503027 t.n.v. Penningm. Chr. Geref. Kerk, L. Driesse, Prins Hendrikstraat 19, Middelharnis (Tel. 01870-3282).